

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

پنجشنبه، ۲ خرداد ۱۳۹۲

آرای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
مرجع تصویب: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
شماره ویژه نامه: ۵۷۵

سال شصت و نه شماره ۱۹۸۷۰

رأی شماره ۸۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع ابطال جزء (ز) و جزء (ی) بند ۷ مصوبه شماره ۲۳۹۱۱۷/ت/۴۷۷۵۴-ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ کارگروه توسعه بخش کشاورزی و جزء (ج) بند ۲ مصوبه شماره ۲۳۹۰۸۶/ت/۴۷۷۵۴-ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ کارگروه مذکور

۲۸/۲/۱۳۹۲

شماره ه/۹۱/۴۸۵

تاریخ دادنامه: ۹/۲/۱۳۹۲ شماره دادنامه: ۸۷ کلاس پرونده: ۹۱/۴۸۵

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: سازمان بازرسی کل کشور

موضوع شکایت و خواسته: ابطال جزء (ز) و جزء (ی) بند ۷ مصوبه شماره ۲۳۹۱۱۷/ت/۴۷۷۵۴-ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ کارگروه توسعه بخش کشاورزی و جزء (ج) بند ۲ مصوبه شماره ۲۳۹۰۸۶/ت/۴۷۷۵۴-ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ کارگروه مذکور که توسط معاون اول رئیس جمهوری اسلامی ایران ابلاغ شده است

گردش کار: قائم مقام رئیس سازمان بازرسی کل کشور و رئیس کمیسیون تطبیق مصوبات دستگاههای اداری با قانون در سازمان مذکور، به موجب شکایتنامه شماره ۵۳۶۹۵/۳/۱۳۹۱-۲۴/۳/۱۳۹۱ اعلام کرده است که:

«احتراماً به استحضار می‌رساند، مصوبه‌های شماره ۲۳۹۱۱۷/ت/۴۷۷۵۴-ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ و ۲۳۹۰۸۶/ت/۴۷۷۵۴-ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ هیأت وزیران در خصوص توان تولید و ایجاد ظرفیتهای بیشتر اشتغال در بخش کشاورزی با قانون تطبیق داده شد که برخی از بندهای آن به شرح و دلایل زیر مغایر با قانون تشخیص گردید:

۱- در جزء (ز) بند (۷) مصوبه شماره ۲۳۹۱۱۷/ت/۴۷۷۵۴-ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ آمده است «اختصاص ده درصد (۱۰٪) تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) دبی موجود چاههای غیرمجاز از طریق صدور پروانه بهره‌برداری برای صاحب و مالک چاه و اختصاص مابقی آن برای متقاضیان طرحهای موضوع این دستورالعمل».

حال آن که در قانون تعیین تکلیف چاههای آب فاقد پروانه، بهره‌برداری از چاههای آب کشاورزی فعال فاقد پروانه با شرایطی ممکن شده است. به علاوه بر اساس بند (۲) ماده (۱۴۰) قانون برنامه پنجم توسعه...، وزارت نیرو مکلف به انجام اقدامات حفاظتی و جلوگیری و مسلوب کردن برداشتهای غیرمجاز از منابع آب زیرزمینی شده است. با توجه به این که اطلاق این بند شامل چاههایی که قبل از سال ۱۳۸۵ هم حفر شده‌اند، می‌شود، لذا جزء (ز) بند (۷) مصوبه مذکور مغایر با قانون است.

۲- جزء (ی) بند (۷) مصوبه شماره ۲۳۹۱۱۷/ت/۴۷۷۵۴-ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ نیز مغایر قانون است. زیرا در جزء مذکور آمده است: «ی - تفویض اختیار تعیین ظرفیت آب قابل تأمین از منابع آبهای سطحی و زیرزمینی به شرکتهای آب منطقه‌ای استانها، شرکتهای آب منطقه‌ای موظفند ظرف بیست روز به استعلام ستاد اجرایی استان/ شهرستان در خصوص تخصیص آب پاسخ دهند».

مطابق ماده (۲۱) قانون توزیع عادلانه آب مصوب سال ۱۳۶۱، تخصیص و اجازه بهره‌برداری از منابع عمومی آب برای مصارف شرب، کشاورزی، صنعت و... منحصرأ با وزارت نیرو است، حال آن که در بند (ی) ماده (۷) مصوبه، وزارت نیرو مکلف به تفویض اختیار قانونی و حاکمیتی خود به شرکتهای آب منطقه‌ای استانها شده است.

۳- برابر جزء (ج) بند (۲) تصمیم شماره ۲۳۹۰۸۶/ت/۴۷۷۵۴-ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ نمایندگان ویژه رئیس جمهوری «تصمیم‌گیری در خصوص تأمین و تخصیص آب مورد نیاز به طرحهای مربوط» را بر عهده ستاد اجرایی استان گذاشته‌اند.

همان طور که گفته شد، مطابق ماده ۲۱ قانون توزیع عادلانه آب، تخصیص و اجازه بهره‌برداری از منابع عمومی آب برای مصارف گوناگون منحصرأ با وزارت نیرو بوده است و در صورتی که لازم باشد این اختیار از آن وزارتخانه سلب شود، نیاز به اجازه قانونگذار است. بنابراین جزء (ج) بند مذکور هم خلاف قانون است.

بنا به مراتب شایسته است دستور فرمایید موضوع با رعایت اولویت در هیأت عمومی دیوان مورد رسیدگی قرار گیرد.

موجب امتنان است از نتیجه تصمیم متخذه نیز این سازمان را مطلع فرمایند.»

متن مصوبه شماره ۲۳۹۱۱۷/ت/۴۷۷۵۴-ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ به قرار زیر است:

«۷- وزارت نیرو (شرکت آب منطقه‌ای استان) موظف است نسبت به تأمین و تخصیص آب مورد نیاز طرحها بر اساس مصوبات ستاد اجرایی استان/شهرستان و با رعایت موارد زیر اقدام نماید:

ز- اختصاص ده درصد (۱۰٪) تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) دبی موجود چاههای غیرمجاز از طریق صدور پروانه بهره‌برداری برای صاحب و مالک چاه و اختصاص مابقی آن برای متقاضیان طرحهای موضوع این دستورالعمل.

ی - تفویض اختیار تعیین ظرفیت آب قابل تأمین از منابع آبهای سطحی و زیرزمینی به شرکتهای آب منطقه‌ای استانها، شرکتهای آب منطقه‌ای موظفند ظرف بیست روز به استعلام ستاد اجرایی استان/شهرستان در خصوص تخصیص آب پاسخ دهند.»
 متن مصوبه شماره ۲۳۹۰۸۶/ت/۴۷۷۵۴ ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ به قرار زیر است:
 «۲- وظایف ستاد اجرایی استان به شرح زیر می باشد:
 ج - تصمیم‌گیری در خصوص تأمین و تخصیص آب مورد نیاز به طرحهای مربوط»
 علی‌رغم ارسال نسخه ثانی شکایت‌نامه برای طرف شکایت تا زمان رسیدگی به پرونده در هیأت عمومی هیچ گونه لایحه‌ای واصل نشده است.
 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ یاد شده با حضور رؤسا، مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد. پس از بحث و بررسی، با اکثریت آراء به شرح آینده به‌صدور رأی مبادرت می کند.

رأی هیأت عمومی

الف: در ماده واحده قانون تعیین تکلیف چاههای آب فاقد پروانه بهره‌برداری مصوب ۲۳/۴/۱۳۸۹، صدور پروانه بهره‌برداری برای کلیه چاههای آب کشاورزی فعال فاقد پروانه، واقع در کلیه دشتهای کشور به تحقق شرایط موكول شده است. نظر به این که در بند (ز) ردیف (۷) مصوبه شماره ۲۳۹۱۱۷/ت/۴۷۷۵۴ ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ کارگروه توسعه بخش کشاورزی، صدور پروانه بهره‌برداری برای چاههای غیرمجاز به صورت اطلاق و بدون تصریح به شرایط مصرح در قانون پیش گفته، مورد تصویب قرار گرفته است، بنابراین اطلاق بند (ز) ردیف ۷ مصوبه به شرح یاد شده، مغایر حکم مقنن است و با استناد به بند ۱ ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌شود.

ب: در قانون تبدیل ادارات کل امور آب استانها به شرکتهای آب منطقه‌ای استان و تبدیل شرکتهای آب منطقه‌ای که بیش از یک استان را در برمی‌گیرد به شرکت آب منطقه‌ای استان ذی‌ربط مصوب ۲۶/۱۲/۱۳۸۳، امور حاکمیتی از قبیل مدیریت حوضه‌های آبریز، مطالعات جامع منابع آب، سیاستگذاری و برنامه‌ریزی توسعه منابع آب، تعیین تخصیص و سهم بخشهای مختلف مصرف آب، انتقال بین حوضه‌ای و تعیین ارزش اقتصادی آب کماکان به عهده وزارت نیرو قرار داده شده است. نظر به این که موارد مصرح در بند (ی) مصوبه شماره ۲۳۹۱۱۷/ت/۴۷۷۵۴ ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ از جمله مصادیق امور حاکمیتی مذکور در قانون پیش گفته است، بنابراین تفویض اختیار امور حاکمیتی که منحصراً در اختیار وزارت نیرو می‌باشد، مغایر قانون است و با استناد به بند ۱ ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری بند ی ردیف ۷ مصوبه ۲۳۹۱۱۷/ت/۴۷۷۵۴ ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ ابطال می‌شود.

ج: با توجه به این که در ماده ۲۱ قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۶/۱۲/۱۳۶۱، تخصیص و اجازه بهره‌برداری از منابع عمومی آب برای مصارف شرب، کشاورزی، صنعت و سایر موارد منحصراً با وزارت نیرو اعلام شده است، بند ج ردیف ۲ مصوبه شماره ۲۳۹۰۸۶/ت/۴۷۷۵۴ ن - ۲۳/۱۱/۱۳۹۰ از این حیث که وظیفه حاکمیتی وزارت نیرو را از جمله وظایف ستادهای اجرایی توسعه بخش کشاورزی استانها تعیین کرده است، مغایر قانون اخیرالذکر می‌باشد و با استناد به بند ۱ ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدجعفر منتظری